

**Svenska
Kryssarklubben**
Dacke

DACKENYTT

NR 1 - Våren 2026

*Vackra träbåtar som deltar i Rågödagen 2025.
Foto Per-Åke Magnusson*

Dackenytt är en tidning för medlemmar i SXX Dacke. Tidningen utkommer två gånger per år.

I detta nummer av Dackenytt:

Ordförandens rader	3
Styrelse, nämnder	4
Dackes årsmöte 2026	6
Filmerna Skärgårdsminnen	7
Semestersegling 2025	8
Planerade aktiviteter	10
SXX Varor	12
Knopar	14
TN-bordgenomföringar	16
24-timmars	19
Hamn- och Farled	20
Navigationsstörningar	22
Miljönämnden	25
Medlemsinformation	26
Nya medlemmar	27

Ansvarig utgivare

Per-Åke Magnusson

Hemsida

SXX Riks www.sxx.se Dacke
www.sxx.se/dacke

Bankgiro

221-3460

Swish

1232012581

Annonsera i Dackenytt:

Helsida 900 kr

Halvsida 500 kr

Kvartssida 300 kr

En månads 1 500 kr annonsering
på hemsidan.

Har Du bytt E-post adress?

Vi skickar påminnelser och ny information med E-post, så att Du snabbt blir uppdaterad om vad som är på gång. Vid varje utskick får vi ett större antal i retur. För att inte missa viktig information, ändra själv i medlemsregistret, eller skicka ny adress till per-ake.magnusson@skx.se

Nytt från ordförande

Vi har utökat samarbetet med flera båtklubbar inom vårt verksamhetsområde. Detta är värdefullt för alla inblandade. Ni vet väl även att SXX:s medlemmar har 100 kr rabatt på hamnavgiften ute på Idö, kryssarklubsflaggan gäller som bevis för medlemskapet.

Missa inte ett besök hos Oskarshamns Sjöfartsförening och föreningen S/S Nalle. Detta kan vara av intresse för alla medlemmar då Oskarshamn ligger bra till iförhållande till Västervik och Kalmar i vårt avlånga län samt för våra medlemmar från inlandet. Se vidare information inne i tidningen beträffande detta samt våra övriga aktiviteter.

Vill även slå ett slag för Dackekretsens eskaderverksamhet. Kristi Himmelsfärdshelgen har vi i Dacke även i år blivit inbjudna att delta i Kalmar Båtklubs eskader till Visby.

Sedan hösten 2025 har planeringen för sommarens rikseskader till Karlskrona pågått. Planeringsgruppen består av 5 personer, ordförande i Riks Kerstin (Stockholm), Carina o Peter (Västkusten) samt Iréne o jag. Karlskrona kommuns olika kontaktpersoner har varit väldigt tillmötesgående. Vi har fått ihop ett mycket varierat program för våra dagar i Karlskrona. Intresset bland SXX:s medlemmar har varit ovanligt stort. Vid skrivandets stund finns det bara några få platser kvar av de 70 båtplatser vi har fått möjlighet att disponera. Det känns väldigt inspirerande att det är så stort intresse bland Dackes medlemmar. För närvarande är 10 båtar anmälda. I förhållande till vårt medlemsantal är vi den kretsen med flest anmälningar.

Dackekretsens deleskader samlas i Blankaholm inför avfarten och plockar upp fler segelbåtar vartefter, vi ska bli 9 båtar innan vi är framme. Jobbar just nu med att planera en rutt med hamnar att lägga till i och lagom långa distanser mellan. Någon reservdag och kanske några rutter man kan slå ihop ifall vi blir inblåsta. En del av deltagarna har varit med ett antal gånger, andra kommer att vara med för första gången. Det kommer deleskadrar till Karlskrona från följande kretsar: Västkusten 1 o 2, Skåne, Blekinge, Dacke, S:t Anna, Sörmland och Stockholm.

Dackekretsen har blivit tillfrågad om att hjälpa till med SXX:s årsbok för 2028 som skall handla om Smålandskusten. Om det är någon som har tips hör gärna av er till styrelsen. Med risk att bli tjatig! Vi tar gärna emot bidrag till artiklar i form av reseskildringar, erfarenheter av teknik som fungerar bra eller mindre bra. I dagsläget är det nästan uteslutande styrelsen som bidrar med material till tidningen. Det skulle vara värdefullt med några bidrag från er medlemmar.

Ha en skön sommar önskar Per-Åke

Dackekretsens styrelse och nämnder

- Ordförande** Per-Åke Magnusson, Ekenäsgatan 41, 388 96 Hagby
Tfn 073-805 53 53, e-post per-ake.magnusson@sxx.se
- Vice ordförande** Staffan Rydberg, Örntorp 211, 395 98 Läckeby
Tfn 070 557 76 94, e-post staffan.rydberg@sxx.se
- Sekreterare** Maritha Brodell, Uvögatan 6, 572 40 Oskarshamn,
Tfn 070-202 02 99, e-post maritha.brodell@sxx.se
- Skattmästare** Tommy Larsson, Vintergatan 1 B, 393 51 Kalmar
Tfn 070-28513 01, e-post tommy.larsson@sxx.se
- Ledamot** Hans Martinsson, Stensövägen 63 A, 392 57 Kalmar
Tfn 076-80432 38, e-post hans.martinsson@sxx.se
- Ledamot** Iréne Årnell Ekenäsgatan 41, 388 96 Hagby
Tfn 0709-31 41 41, e-post irene.arnell@sxx.se
- Ledamot** Pär Svensson, Piparegårdsvägen 21, 394 77 Kalmar
Tfn 070-647 01 79, e-post par.svensson@sxx.se
- Ledamot** Anders Karlzén, Hallströmsgatan 6, 593 31 Västervik
Tfn 070-848 18 17, e-post anders@kalzen.se
- Suppleant** Lars Ankarsand, Björkelidsvägen 2, 386 90 Färjestaden
Tfn 070- 623 72 17, e-post lars.ankarsand@sxx.se
- Supplant** Jonas Hagström, Olvonstigen 7, 393 51 Kalmar
Tfn 072-717 97 22, e-post jonas.hagstrom@sxx.se
- Ansvarig uthamn Idö** Anders Karlzén, Hallströmsgatan 6, 593 31 Västervik
Tfn 070-848 18 17, e-post anders@kalzen.se

Dackekretsens styrelse och nämnder

24-timmars-nämnden	Lars Ankarsand, Björkelidsvägen 2, 386 90 Färjestaden Tfn 070-623 72 17, e-post lars.ankarsand@sxx.se
Båttekniska-nämnden	Per-Åke Magnusson, Ekenäsgatan 41, 388 96 Hagby Tfn 073-805 53 53, e-post per-ake.magnusson@sxx.se
Båttekniska-nämnden	Bengt Sigmer, Skrindvägen 5, 382 46 Nybro Tfn 070-687 37 37, e-post bengt.sigmer@outlook.com
Eskadernämnden	Per-Åke Magnusson, Ekenäsgatan 41, 388 96 Hagby Tfn 073-805 53 53, e-post per-ake.magnusson@sxx.se
Hamn- och Farledsnämnden	Hans Martinsson, Stensövägen 63A, 392 57 Kalmar, Tfn 076-804 32 38, e-post hans.martinsson@sxx.se
Hamn- och Farledsnämnden	Pär Svensson, Piparegårdsvägen 21, 394 77 Kalmar Tfn 070-647 01 79, e-post par.svensson@sxx.se
Hamn- och Farledsnämnden	Jonas Hagström, Olvonstigen 7, 393 51 Kalmar Tfn 072-717 97 22, e-post jonas.hagstrom@sxx.se
Miljönämnden	Maritha Brodell, Uvögatan 6, 572 40 Oskarshamn, Tfn 070-202 02 99, e-post maritha.brodell@sxx.se
Svenska Sjö (Båtsäkerhet)	Per-Åke Magnusson, Ekenäsgatan 41, 388 96 Hagby Tfn 073-805 53 53, e-post per-ake.magnusson@sxx.se
Utbildnings-nämnden	Martin Lesén, Stamvägen 18, 393 51 Kalmar Tfn 070-588 31 26, e-post martin@lesén.nu
Webmaster	Martin Lesén, Stamvägen 18, 393 51 Kalmar Tfn 070-588 31 26, e-post martin@lesén.nu
Försäljning	Tommy Larsson, Vintergatan 1 B, 393 51 Kalmar Tfn 070-285 13 01, e-post tommy.larsson@sxx.se
Valberedning sammanställande	Henrik Sjöberg, Norrgårdsgatan 9C, 392 42 Kalmar Tfn 070-444 39 18, e-post henriksjoberg@gmail.com
Valberedning	Kenneth Brodell Uvögatan 6, 572 40 Oskarshamn Tfn 070-601 68 97, e-post kenneth.brodell@bahnhof.se
Valberedning	Lars Gigård, Östra Kyrkogårdsgatan 31, 593 33 Västervik Tfn 070-611 18 00, e-post lars@gigard.se
Revisorer:	Henrik Sjöberg, tfn 070-444 39 18, Olle Utterback, tfn 0708-15 02 57

Hämt sedan sist – Årsmötet 2025

Lördagen den 15 november 2025, när höstmörkret precis lagt sig, samlades 33 stycken Dackemedlemmar till 2025 årsmöte, alldeles vid Kalmarsund, i SS Vikingarnas Klubbhus, Kalmar.

I samband med årsmötet valdes följande nya personer in i styrelsen. Jonas Hagström, Kalmar, valdes till styrelsesuppleant samt till funktionär i Dackes Hamn- och Farledskommitté.

Anders Karlzén, Västervik, valdes till ansvarig och kontaktperson för SXX Dackes uthamn, Idö.

Slutligen valde årsmötet Lars Gigård, Västervik att ingå i kretsens valberedning.

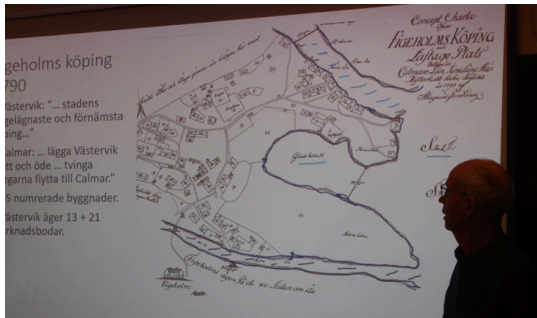
För de medlemmar som inte hade möjlighet att närvara vid mötet finns alla årsmöteshandlingar upplagda på SXX Dackes hemsida.

Delar av Dackes styrelse

Efter årsmötesförhandlingarna serverades fika och deltagarna fick en stund att sträcka på benen samt tid för lite båtsnack med övriga, en del kanske inte hade träffats sedan förra årsmötet.

Därefter bänkade sig åhörarna för kvällens föredrag. Styrelsen var mycket glada att kunna presentera kvällens föredragshållare Anders Berg, Lindnäs, Figeholm. Anders har ett mångårigt intresse för sjöfarten. Han är också en av initiativtagarna till Hamn- magasinets vänner i Figeholm. Anders har skrivit flera böcker, den senaste "Figeholms Sjöfart", vilken vi tidigare recenserat i Dackenytt.

Temat för kvällens mycket uppskattade och intressanta föredrag var Köpingar med fokus på Figeholms Köping, och dess betydelse för sjöfart, båtbyggande samt utvecklingen för de boende på orten. Kvällen avslutades med gemensam buffé. **Text Maritha Brodell, bilder Per-Åke.**

Visning av filmen Skärgårdsminnen

Den 9 december 2025 bänkade sig över 50 förväntansfulla deltagare från Dacke och medlemmar från de lokala båtklubbarna i en fullsatt klubblokal hos SS Vikingarna på Stensö Kalmar, för att se den nya dokumentärfilmen Skärgårdsminnen av dokumentärfilmaren Matz Eklund, Vimmerby. Skärgårdsminnen är uppföljaren till den tidigare filmen Skärgårdsliv som Matz visade i Kalmar hösten 2024.

Den nya filmen Skärgårdsminnen hade haft sin premiär så sent som den 27 september, varför vi var glada att kunna erbjuda en visning så nära inpå premiären. Det är Västrums Hembygdsförening som ligger bakom de två filmprojekten och har haft flera finansiärer i ryggen, bl a Tjustbygdens Sparbank.

Filmen besöker flera platser i skärgården från Vinö i söder till Västra Eknö, Flatholmen, Marsö och Händelöp i norr. Vi får åter träffa flera av karaktärerna från den första filmen Skärgårdsliv men några finns inte med oss längre.

Genom Matz berättarkonst och kameraögon tar han oss med på en viktig resa bakåt i tiden som skildrar gamla sätt att leva samt hantverk, såsom båtbyggeri, smide, ålfiske och kolning, vävning och matlagning. Graden av självförsörjning var hög på den tiden.

Matz betonar filmens dokumentära värde. I en tid när allt går mot ökad storskalighet och större enheter har han velat fånga det som ändå finns kvar av det gamla. När den här generationen är borta, så är det slut.

Man blir alldeles varm i hjärtat över att få följa med ut på resan i vår vackra, småländska skärgård som ligger alldeles om hörnet, speciellt i dessa tider när allt är upp och nedvänt i världen.

Vi hoppas nu att de båda filmerna kommer att visas av någon av de stora mediehusen för att flera ska lära känna vår del av Sverige.

En semestersegling västerut 2025

Torsdagen den 19 februari hade SS Vikingarna hade inbjudit Dackekretsens medlemmar till ett föredrag om en längre semestersegling västerut under sommaren 2025. Föredragshållare var Mattias Håkansson och Magnus Mellteg, Kalmar Båtklubb.

Mattias seglar en Bavaria 39 Cruiser med namnet Solhaga och Magnus seglar båten Thyra, en Sweden Yacht 39.

När semesterseglingarna började hade man inte bestämt den exakta rutten, förutom att siktet var att segla i farvatten västerut.

Magnus och Mattias visar den genomförda rutten på sjökortet

Man hade runt sex - sju veckor till sina förfoganden. Det var tänkt att båtarna skulle gå var för sig de första etapperna och mötas upp på Orust.

Seglingarna påbörjades med någon dags skillnad redan innan midsommar. Initialt stod inte vädergudarna besättningarna bi, det var blandning av motvind med kulingstyrka, regn och grov sjö. Seglingarna gick via Blekinge skärgård, Hanöbukten, via Falsterbo kanal och upp i Öresund.

Resan fortsatte längs den halländska kusten med Varberg som etappstopp efter 66 NMs segling från danska Hornbeck. En etapp som återigen bjöd på hård vind och grov sjö.

Nästa etapp gick till Björkö, 46 NM i medvind, äntligen en lugn och behaglig segling. Nästa dag fortsätter seglingen längs Bohuskusten upp mot Åstol, man länsar genom flera smala passager och passerar även metropolen Marstrand. Thyra förtöjer långsides utanför Solhaga.

Flera kulingar avlöste varandra både i Åstol och Hamburgsund. När båtarna anlant till Strömstad, bytte Magnus besättning och båtarna lämnar den svenska kusten via Nord- och Sydkoster. Det är lite båt ut och besättningarna får en bra gång över till Stutsholmen, Norge. En dagsetapp på ca 60 NM.

Resan fortsätter med flera stopp runt den norska sydkusten. Bland annat bunkrar man i Arendal, som förövrigt är en vänort till Kalmar. Man blir väl mottagna i de norska hamnarna och det finns goda möjligheter att hitta bra naturhamnar. Bojar och bryggor är i bra skick och är oftast kostnadsfria.

Resan går vidare upp mot Stavanger och in i Lysefjorden, en 42 km lång fjord öster om Stavanger, mest känd för Preikestolen. Då fjorden är mycket djup är det svårt att hitta bra ankringsmöjligheter, ankrar vid Vikavången. Bra utgångspunkt för vandring upp till Preikestolen.

Resan fortsätter upp mot Haugesund och Bergen, Bergen som normalt är Europas regnigaste stad, visar sig från sin allra bästa sida. Nu har ett mäktigt och stabilt högtryck växt in och följer besättningarna på resten av resan. Resan vänder söderut från Bergen och man får ta motorerna till hjälp då det understundom är vindstilla. Båtarna lämnar den norska kusten vid Yttre Kulvekilén och företar den 129 NM långa resan till Thyboron, Danmark. Bra segling över Nordsjön med besök av delfiner, dock mycket trafikerat bl a norska och danska trålare.

Båtarna fortsätter genom Limfjorden, besök både på Anholt och i Köpenhamn. Generellt sätt var inte Limfjorden någon höjdare. Anholt som normalt tar emot ca 200 gästande båtar hade nu besök av ca 600 båtar, men med en skicklig och erfaren hamnkaptén gick allt bra.

Båtarna följdes åt till Ystad där man delade på sig. När båtarna slutligen landande in i hemmahamnen på Kullö hade man tillryggalagt 1 601 NM efter 6-7 veckors seglingar. Kvällens värdar Jonas och Carolin Hagström tackade föredragshållarna. I samband med föredraget serverade värdparet hemkokt ärtsoppa med pannkakor. SXX Dacke tackar Magnus och Mattias för ett intressant föredrag. Ett stort tack till Jonas och Carolin för god mat samt till SS Vikingarna för att vi blev inbjudna till evenemanget. Återigen ett gott exempel på viktig samverkan mellan SXX och lokala båtklubbar.

**Text Maritha Brodell,
foto Tommy Larsson**

Planerade aktiviteter

Välkomna till ett besök hos Oskarshamns Sjöfartsförening och föreningen S/S Nalle Norra Kajen 23, i Oskarshamn.

Måndagen den 4 maj 2026, kl 18:00

SXK Dacke, bjuder in medlemmar och övriga intresserade av sjöfarts- och varvshistoria. Vi besöker Oskarshamns Sjöfartsförenings Båt- och Maskinmuseum samt den isbrytande bogserbåten S/S Nalle byggd av Oskarshamns Mekaniska Verkstad 1923. Ångbåten är renoverad till originalskick och är K-märkt.

De båda guidade visningarna tar 30-40 minuter per visning. Efter visningarna samlas vi i Oskarshamns Sjöfartsförenings lokaler för gemensam fika.

Entréavgiften är 200 kronor/person, inkluderat fika och betalas vid dörren.

Interiör från Båt- och Maskinmuseet

S/S Nalle

Anmälan om Ert deltagande skickar Ni till maritha.brodell@sxk.se **senast måndagen den 27 april 2026**. Antalet besökande är begränsat till 30 – 40 stycken, varför det är först till kvarn som gäller.

Varmt välkomna

Planerade aktiviteter

Båtmöte på Idö i samband med 24-timmars

I samband med försommarens 24-timmars segling anordnar Dackekretsen ett båtmöte på Idö, **lördagen den 30 maj**. Mötet vänder sig även till båtar och besättningar som inte seglat 24-timmars, såväl motor- som segelbåtar är varmt välkomna. Dacke bjuder på mingel. Var och en tar med sig egen förtäring, då vi planerar gemensam grillning på kvällen.

Kontaktperson är **Anders Karlzén**, 070-848 18 17, anders@kalzen.se

BRIGGEN TRE KRONOR I OSKARSHAMN!

Briggen Tre Kronor gör ett **besök i Oskarshamn den 10-12 juli**. Den 10 juli är Dackekretsens medlemmar välkomna att gå ombord för att få en visning av fartyget.

Närmare detaljer kommer att mejlas ut senare när alla detaljer är klara.

Foto: Skeppsholmsgruppen

Den 11 och 12 juli gör Tre Kronor två heldagsturer runt Blå Jungfrun. Biljetter kan köpas på <https://www.briggentrekronor.se/segling/>. Dackekretsens medlemmar kommer att få 8% rabatt på seglingarna. **Rabattkod sxkdacke26**

FÖRHANDSTIPS – BESÖK VÅRA FYRAR

Svenska Fyrsällskapet värnar om våra fyrar och är en del av en internationell organisation som arrangerar den **internationella fyrdagen**.

Fyrdagarna i Sverige firas i år den **16 -17 augusti** och syftar till att sprida kunskap om våra uråldriga fyrplatser som haft så stor betydelse för vårt land. Besökare får uppleva både gammal och ny teknik, från historiska gaslyktor till modern solcellsteknik med ledlampor. Förra året lockade de öppna fyrarna mer än 6 000 besökare runt om i vårt land.

En del fyrplatser har café, men om inte, så rekommenderas att ha en picknickkorg med sig vid besök. Vissa fyrar har öppet hela sommaren medan andra enbart visas på fyrdagarna.

Håll koll i lokalpressen där brukar annonseras vilka fyrplatser som visas i vårt område. Lars Ankarsand.

Dackekretsen planerar för **ett besök på Grimskär** i augusti 2026, en holme utanför Kalmar som är känd sedan medeltiden och med en mycket intressant historia från att ha varit en avrättningsplats till att bli en minstation. Vid tidningens pressläggning är inte programmet fastställt. Inbjudan kommer att skickas ut via e-post.

**SXK VAROR TILL FÖRSÄLJNING
VILL DU KÖPA NÅGOT KONTAKTA SKATTMÄSTAREN**

Tommy Larsson mob. 070-285 13 01,
e-post tommy.larsson@sxk.se

SWISH 1232012581

Betalning kan alternativt betalas in på bankgiro 221-3460.

Ange i meddelande antal och vara som köpts.

Frakt och portokostnad tillkommer om varor ska skickas.

Flaggor, böcker mm	Pris		Pris
Standert motorbåt 20x32	165: -	Skärbräda	130: -
Föreningsflagga 18x24	170: -	Väskor SXK	200: -
Föreningsflagga 24x32	185: -	Tygpasse hopvikbar	40: -
Dackeflagga	170: -	Handduk 100x170 cm	140: -
24-timmarsflagga	140: -	Marsö farledsbeskr.	50: -
Medlems nål	30: -	Danmark	150: -
Kepsar	180: -	Norrlandskust	150: -
Bricka	130: -	Åbo skärgård	150: -
Mössa röd/blå	120: -	Ålands skärgård	150: -
Torkpappershållare SXK	150: -	1 000 tips för båtfolk	50: -

Välkomna med Era beställningar

Det syns när våra kunder är nöjda

**Svenska
Kryssarklubben**
Föreningen för ett bättre båtliv

Svenska Sjö

010-490 49 00
dygnet runt

www.svenskasjo.se

Beräkna din premie idag, och välkommen att kontakta oss om du har några frågor kring din båtförsäkring.

Välkommen att försäkra din båt hos oss

Svenska Sjö är specialister på båtförsäkringar och har som ambition att erbjuda våra försäkringstagare kunnig, snabb och smidig skadehantering till låga premier. Dessutom ger vi våra försäkringstagare direkt återbäring på överskottet.

Tillsammans med båtorganisationerna arbetar vi ständigt med att utveckla **de bästa båtförsäkringarna** och trygghetslösningarna för dig och din båtklubb.

Som medlem i Svenska Seglarförbundet **försäkrar du din båt extra förmånligt, utöver andra rabatter såsom förarintyg.**

Sedan 1967 har vi tryggt båtägare och båtklubsmedlemmar i hela landet, så nästa gång när vinkar, är det kanske en i gänget.

Svenska Sjö är stolta över att vara ägda av riktigt båtfolk, tillsammans utvecklar vi det svenska båtlivet.

Svenska Sjö

Vi delar Båtlivet med dig

Två användbara knopar

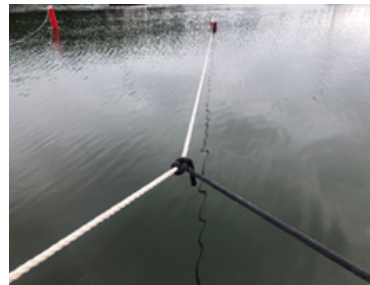
Rullsteken och Constrictorn är två knopar som jag använder ofta ombord och båda har sina speciella användningsområden.

Rullstek

I Dackenytt hösten 2023 beskrev jag rullsteken. Jag har använt rullsteken för att göra en hanfot när man ligger förtöjd med en boj i aktern. Om det blåser kan det vara svårt att byta knap i aktern för att justera båtens läge. Då kan man lägga en rullstek om ankarlinan så lång ut som man räcker från båten och sedan ta hem på den linan så att en hanfot bildas.

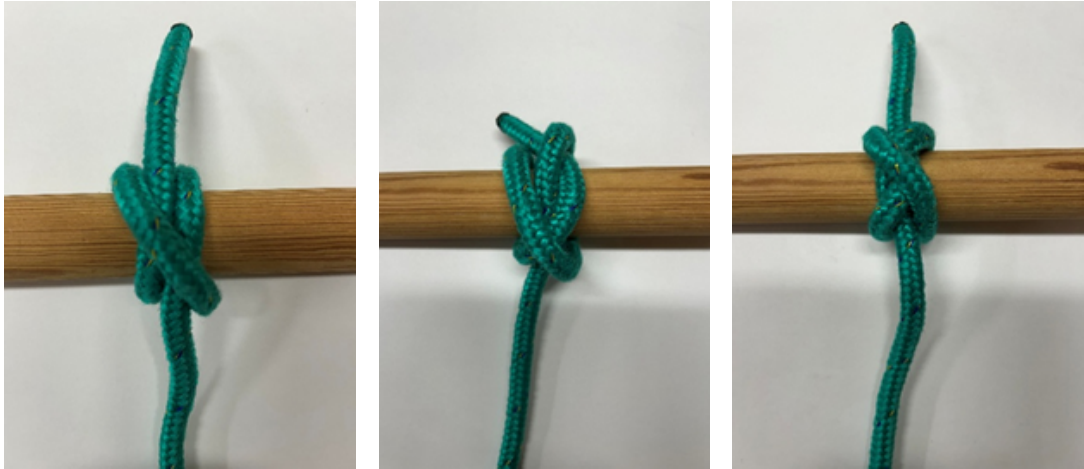
En likande användning är att sträcka upp en hårt belastad akterförtöjning när man ligger med boj i aktern. Då kan man ta hjälp av skotvinschen och ta hem i linan med rullsteken utan att först lossa linan från knapen och sedan i lugn och ro belägga akterförtöjningen på knapen igen.

Hittills har inte rullsteken glidit på en treslagen lina och den är lätt att lösa upp efter belastning.

Constrictor

Constrictorn är enkel att slå eftersom den är ett dubbelt halvslag kompletterat med ytterligare ett instick. Den fria änden läggs runt den långa änden och in mitt i knopen.

Constrictorn drar åt sig väldigt hårt och är svår att lossa. Den passar bäst när föremålet den sitter runt inte är för grovt i förhållande till linan. Den kan användas när man vill ha en knop som inte lossar och inte glider längs föremålet den sitter på. T.ex. när man vill fästa en tunn lina i ett vant, knyta igen en säck/påse, fästa en lina i en pyts, temporärt tagla en lina mm.

Inte minst är Constrictorn väldigt bra när det vita vinet ska kylas i havet. Den sitter säkert om flaskans hals.

Text och bild Pär Svensson

Tekniska nämnden informerar

Det senaste om bordgenomföringar och anslutna detaljer

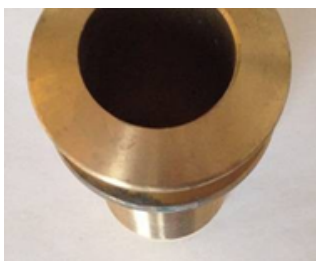
Tekniska kommittén i SXX Västskustkretsen gjorde under våren 2014 en stor undersökning om bordgenomföringar, kulventiler och andra anslutna detaljer. Hela undersökningen finner Du på Västskustkretsens hemsida under <https://sxx.se/vastskustkretsen/artiklar/genomforingar>

Här följer en uppdatering och kortfattad sammanfattning. Generellt är brustna bordgenomföringar numera ett litet problem om man ser till antalet fall. Intervjuer med många försäkringsbolag visade att de inte ser bordgenomföringar som något stort problem. Generellt har försäkringsbolagen dålig statistik ner på detaljnivå. Exakta orsaken till att en skada inträffat är svår att få fram. Det var, enligt vissa bolag, vanligare förr med problem. Många ägare av gamla båtar har troligen bytt sina dåliga genomföringar och skadefrekvensen har därmed minskat. Även om det är få haverier så är de allvarliga.

Med detta i åtanke skall man vara noga med att undersöka genomföringarna så att man vet i vilket skick de är. Skrapa på ytan, framför allt inuti genomföringen. Varken ytan, skador eller gropar får lokalt ha en rosa färgton. Den rosa/röda färgen visar att det är koppar som förlorat sin zink (avzinkad) och därmed har detaljen förlorat hållfasthet. Gäller det rostfria detaljer skall man inte acceptera rost. I båda fallen skall man byta ut dessa delar snarast.

*Avzinkad, korroderad
bordgenomföring*

*Korrosionsbeständig
bordgenomföring*

I handeln finns många olika material för genomföringar, kranar och anslutningar. Man får inte blanda olika metaller om man vill undvika korrosion. Det finns vanlig mässing, avzinkningsfri korrosionsbeständig mässing, brons, rostfritt och komposit (glasfiberarmerad plast) att välja på.

Vanliga kulventiler för bordgenomföringar innehåller både förnicklade hus av mässing eller avzinkningsfri mässing där båda typerna ofta har rostfria kulor. Kulorna har kontakt med huset och därmed bordgenomföringen. Detta är inte riktigt bra ur korrosionssynpunkt. Kulventiler av plastkomposit är fria från denna typ av korrosionsproblematik. De är heller inte elektriskt ledande vilket minskar problematiken ytterligare.

Undersökningen kom fram till att vanligt rostfritt, AISI 316 (SS 2343 syrafast), och vanlig mässing bör undvikas. Båda materialtyperna korroderar onödigt fort i saltvatten. Ett bättre val är av CE(ISO)-godkända komponenter i avzinkningsfri mässing, brons eller plastkomposit. Avzinkningsfri mässing finns i flera legeringar. De vanligaste är CW602N, CB751S-T och CB752S. I butikerna kan man hitta dessa artiklar med materialbeteckningen ingjuten samt texten CR (Corrosion Resistant) alternativt DZR (Dezincification Resistant).

Kulventil med CR-märkning

Numera finns komponenter i plast-komposit (armerad plast). CE-godkända för användning i fritidsbåtar finns av märket Forespar (Marelon) eller True Design. Kompositerna är inte elektriskt ledande vilket bryter all elektrisk ledning över slangar till motor och andra apparater vilket förhindrar galvaniska strömmar. De flesta slangar av svart gummi är elektriskt ledande vilket kan ge problem med metalliska komponenter i bordgenomföringarna.

Komplett genomföring med kompositkulventil

Seglar man på vintern med litet is i vattnet vill man kanske ha en starkare bordgenomföring. Varför inte sätta en kompositventil på en bordgenomföring av avzinkningsfri mässing. Leverantörerna säger att detta är OK.

Fortsättning på nästa sida

Kom bara ihåg att använda rätt gängtyp på respektive detalj. I Sverige och Europa inklusive England används vanligen BSP-gängor på bordgenomföringsdetaljer medan bla USA använder använder NPS-gängor. Man skall aldrig blanda gängtyper. Se upp med importbåtar.

Kompositventiler är att föredra men tänk på att innerdiametern ibland är mindre och yttermåttan något större än motsvarande metallkomponenter. Efter det att undersökningen gjordes, har vi inom SXX via den svenska standardiseringsgruppen inom SIS lyckats påverka standarden så att den numera kräver korrosionsbeständiga komponenter för bordgenomföringar och anslutande komponenter under vattenytan. Standarden har beteckningen **SS-EN ISO 9093:2021** och har numera krav för både metalliska och icke metalliska komponenter. I den beskrivs bland annat hållfasthet, UV beständighet för plastmaterial och korrosionsbeständighet för metalliska material (mässing och brons).

För att vi skall kunna köpa rätt detaljer måste våra båttillbehörsbutiker bli bättre på att märka och hålla reda på materialkvalitén hos artiklarna. Tyvärr finns det fortfarande en blandning av artiklar på hyllorna där vissa är av vanlig mässing och vissa av korrosionsbeständig mässing eller brons. För att hitta korrosionsbeständiga artiklar skall man fråga efter CE godkända detaljer eller detaljer märkta med **CR, eller DZR** enligt ovan. Ibland saknas märkning på själva artikeln vilket gör att man inte vet vad man köper.

Kräv att få reda på vad Du köper, fråga så kanske kundtrycket hjälper oss att få bättre märkning.

Text och bild Tommy Kållberg, SXX Västskustkretsens tekniska kommitté.

24-timmars

När mörkret sänker sig söker vi oftast förtöjning i en trygg hamn för natten. Vi tänder grillen och umgås långt fram på småtimmarna, visst är det ett härligt båtliv. Men den som fortsätter att segla i natten har en oförglömlig och annorlunda upplevelse framför sig.

När solen går ner och mörkret kom-mer smygande fortsätter livet ombord medan båtens konturer blir diffusare när fören skjuter genom vågorna, belysta i rött, grönt och vitt från våra lanternor. Till en början kan man vara tveksam men den som tar steget med en 24-timmarssegling ångrar sig inte. Det blir garanterat en ny dimension i båtlivet.

En 24 timmars innebär att segla så långt som möjligt mellan fasta punkter (prickar, fyrar etc) under 24 timmar. Start och målpunkt väljer man själv i förväg. Utmaningen är att taktiskt välja en vägvinnande rutt utifrån väder, vind, båt och besättning samt vara vid målpunkten i tid.

Man kan välja 12, 24, 48, 72, 96 eller 120 timmars segling men vanligast är 24 timmars. Seglingssträckan protokollförs och man kan samla på sig sträckor under flera år, vilket kan resultera i att man erhåller SXKs plakett vid kommande årsmöte. Gestar som medföljande besättning får naturligtvis också räkna distansen i sitt protokoll.

Alltså, samla ihop en besättning och anmäl er och båten till Dackekretsens seglingar 2026 och se fram emot en annorlunda seglingsupplevelse samtidigt som du ökar din kompetens inom navigation.

- Vårseglingen **30 maj** med en extramöjlighet **13 juni**
- Höstseglingen **29 aug** med en extra möjlighet veckan före **22 aug**

Start och mål sker normalt vid samma punkt, men det är också möjligt vid anmälan att välja en annan målpunkt.

Man kan också välja att starta på fredagskvällen med målgång på lördagskvällen. Ni som seglar fred-lörd har möjlighet att välja Idö som målgång och ansluta till Dackes båtmöte där den 30 maj. Mer information hittar Du på sidan planerade aktiviteter. Mer detaljer finns på www.24-tim-mars.nu och Dackekretsens sida [://24-timmars.nu/dacke-kretsen/](http://24-timmars.nu/dacke-kretsen/)

Anmälan och frågor, kontakta Lars Ankarsand lars.ankarsand@sxk.se

Information från Dackes Hamn och Farledskommitté våren 2026

I skrivande stund vet inte om den ganska stränga isvintern har skadat någon av våra 16 bojar. I våra skyddade bojlägen ligger isen ganska still så prognosen är god.

På grund av ägarskifte på Lindhaga Varv behöver vi hitta en ny entreprenör som kan hjälpa oss med utläggning underhåll av våra bojar. Vi kommer att inleda ett samarbete med Flatholmen Entreprenad som har lämpliga båtar och kompetens. Flatholmen ligger i Misterhults skärgård väster om Östra Eknö, vilket gör att det är nära till 9 av våra bojar. Dessutom har vi hittat ett företag i Västervik som kan gjuta bojstenar.

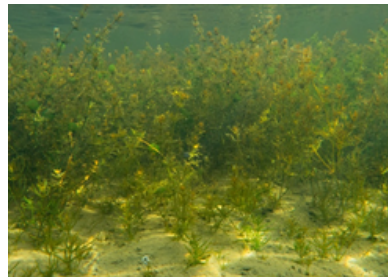
Vi har haft ett möte med Linnéuniversitetet institutionen för Marinbiologi för att lära oss lite mer om hur ankring påverkar vegetationen på känsliga bottenar. Vi träffade Stefan Tobiasson som har dykt mycket och har erfarenhet av hur bottenar kan påverkas. Våra bojar förankrade med lina och lyftflöte påverkar bottenvegetationen mycket mindre än vanlig ankring eftersom linan hela tiden håller sig över botten.

De vanligaste växterna som följer med ankaret upp är Ålgräs och Kransalger. Båda dessa är viktiga yngelplatser för fisk och en skyddad miljö för andra vattenlevande djur.

Ålgräset växer på 3-5 m djup och sitter ganska hårt fast i botten. Om man drar loss en tuva med ankaret tar det flera år för att återbildas. På lite mer utsatta platser är det risk att vågorna eroderar skadan så att den blir större och inte kan återbildas. Kransalger växer på grundare vatten 2-3 m djup. De sitter inte så hårt fast i botten och skadas lättare vid ankring.

Ålgräs (källa Havet.nu)

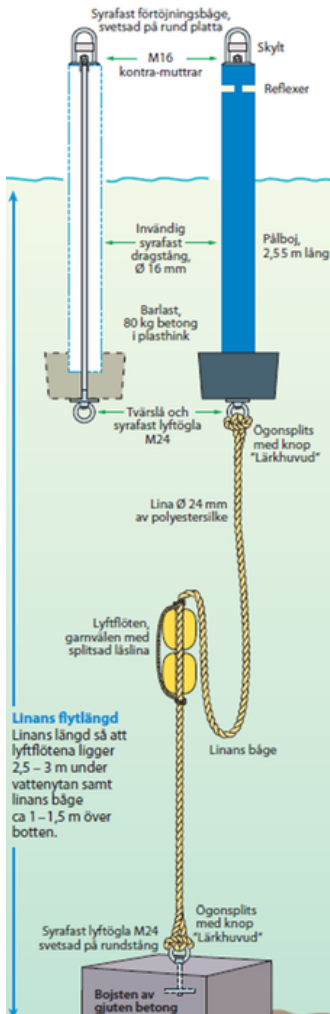
Kransalg (källa itameri.fi)

Hamn- och Farledsnämnden har initierat en bojgrupp som under ett par års tid har arbetat med att dokumentera hur Kryssarklubbens bojar ser ut. Pär har deltagit från Dackekretsen. Tanken från början var att försöka komma fram till en gemensam bästa konstruktion. Det har emellertid visat sig svårt beroende på olika lokala förutsättningar som vattnets salthalt, is, tillgång till entreprenörer, tillgång till ”gratis” material etc.

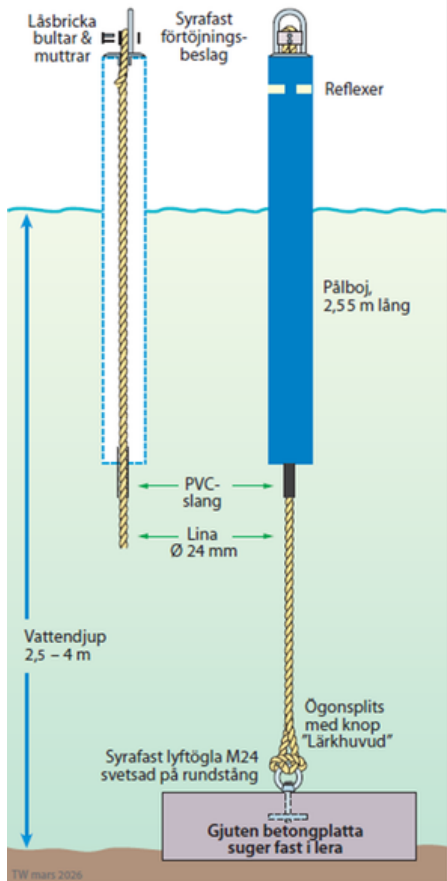
Arbetet dokumenteras i en ”Teknisk handbok för svajbojar” som börjar närma sig en slutlig version. Den kommer att kunna användas som kunskapskälla för aktiva i Hamn- och Farled och kanske på sikt ett minskat antal varianter på bojar.

Tomas Wahlberg har gjort illustrationer av bojarna till handboken, bl.a. Dackekretsens nuvarande bojlösningar. Jag tycker att de är så fina och verkligen tydligt visar hur våra bojar ser ut att de passar att ta med i Dackenytt.

Dackekretsens svajboj Djupa vatten (Ej skalenlig)

Dackekretsen stramförankrad boj Grunda vatten (Ej skalenlig)

Till sist kan vi nämna att strömmen är tillbaka på Utklippan sedan början av sommaren 2025. Karlskrona kommun har lagt ut nästan nio kilometer el- och fiberkabel mellan Utlängan och Utklippan.

Pär Svensson, Hans Martinsson och Jonas Hagström

NAVIGATIONSSTÖRNINGAR

På Sjöfartshögskolans "Öppna föreläsningar" hölls den 25 mars en mycket intressant föreläsning på temat navigationsstörningar. Föreläsare var Johan Winell från Sjöfartsverket.

Först lite om radiovågor och GNSS-störningar

Global Navigation Satellite Systems - GNSS - är ett samlingsnamn för satellitbaserade navigations- och positionsbestämningssystem.

De högfrekventa radiovågorna som GNSS använder utbreder sig normalt rakt fram med en liten böjning i atmosfären så att radiohorisonten ligger strax bortom den vanliga horisonten. Ibland, och vanligen kortvarigt, kan utbredning av VHF-signaler bortom radiohorisonten ske med hjälp av reflekterande skikt i troposfären upp till 10000 m höjd vilka har förmåga att reflektera eller leda signalen på avstånd upptill 800 km. Dessa skikts uppkomst är meteorologiskt betingande och över hav är de vanligast under vår och sommar. Detta gör att de identifierade störsändarna vid Kaliningrad ibland kan räkna till våra farvatten. Transportstyrelsen skriver i ett dokument att man inte utesluter att det finns fartygsbundna störsändare. En studie vid Gdynia Maritime University under 6 månader 2024 visar tydliga indikationer på att det förekommer störsändare på fartyg.

GNSS-signalerna från satelliterna är mycket svaga och lätta att störa. Det finns två typer av GNSS-störningar:

- Jamming blockerar GNSS-signalerna så att man inte får någon position alls.
- Spoofing sänder falska GNSS-signaler så att man får en felaktig position.

Nu till en kort sammanfattning av föreläsningen

Störningar på GNSS har funnits tidigare, men har ändrat karaktär de senaste åren.

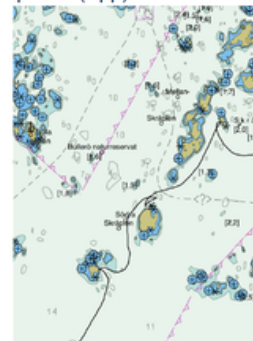
Troligen är det fasta störsändare, eventuellt kompletterade med mobila enheter, men det vet man inte. Globalt är störningarna koncentrerade till konfliktområden.

Ett exempel på störning i Stockholms yttre skärgård sommaren 2025 där navigatorns GPS blir störd medan mobiltelefonen inte störs. I den vänstra bilden syns störningen som två streck som drar iväg mot SSO. Nyare system som använder flera GNSS som GPS, Glonass, Galileo och BeiDou verkar vara mindre känsliga för störningar.

AIS + sjökortsprogram

Iphone (App)

Ett annat exempel från ett fartyg på väg norrut söder om Öland som blir utsatt för spoofing och får en position vid Kaliningrad under en tid.

Ytterligare ett exempel från Finska viken där AIS visar ett 40-tal fartyg som kör runt i en cirkel medan de riktiga positionerna längre in i viken försvinner.

Johan har själv observerat kraftiga pendlingar av farten upp till 21 knop med en verklig fart på 3,6 knop. Positionsfelet var drygt 200 m. Detta skedde vid seglats utanför Stockholms skärgård med fri horisont mot öster.

Johan berättade att det finns indikationer på att om man skärmar av sin GPS-antenn från signaler som kommer in horisontellt eller nästan horisontellt kan risken för störningar minska. De riktiga GNSS-signalerna kommer ju från satelliter en bra bit över horisonten.

En farlig effekt av GNSS-störningar är att AIS inte kan sända någon position, eller sänder felaktig position när den är störd. Det gör att fartyget blir "osynligt", som i exemplen ovan, med risk för kollision.

Sjöfartsverket arbetar med att utveckla metoder för att bli oberoende av GNSS och en är utvecklingen av ett landbaserat radionavigeringssystem som sker i EU-projektet ORMOBASS med flera östersjöländer som deltagare. Systemet fungerar som en backup när satellitnavigeringen inte fungerar som den ska.

Vad gör Sjöfartsverket ?

Testfeld R-Mode Baltic

Det bygger på radiosändare på land som skickar synkroniserade signaler till fartygen. Ombord finns en mottagare som mäter signalerna och räknar ut fartygets position. Systemet bygger på en internationell standard och man räknar därmed att systemet kommer att integreras i kommande navigationsutrustningar.

Det är ett kostnadseffektivt system som utnyttjar befintlig infrastruktur. Ett system ska etableras i södra och mellersta Östersjön och vara i drift sommaren 2027. Med signal från många sändare blir noggrannheten ca 10 m. Det är tillräckligt bra för navigering på öppet hav fram till farled där det finns fysiska sjömärken när satellitnavigering inte är tillgänglig. Systemet ska kopplas ihop med GNSS och kan varna om det blir positionsskillnader mellan de två systemen.

Sjöfartsverket kommer också att installera Raconer, som svarar på radarsignaler, på 10 kustfyror i södra Östersjön. Prov görs på Kapelluddens fyr på Öland.

Sjöfartsverket gick ut med en navigationsvarning för Östersjön 2025-06-16 och den är fortfarande i kraft:

BALTIC SEA NAV VARN 026/25 SÖDRA, SYDÖSTRA, MELLERSTA OCH NORRA ÖSTERSJÖN, FINSKA VIKEN, RIGABUKTEN OCH ÅLANDSHAV. STÖRNINGAR OBSERVERADE PÅ GNSS, AIS, RADAR OCH DGPS I OMRÅDET. FÖRSIKTIGHET ANMODAS.

Vad kan man göra ombord?

- Använd en modern GNSS-mottagare som tar in signaler från flera system.
- Använd en bra antenn, men kanske inte de allra bästa.
- Ha beredskap och kunskap för traditionell navigering:
 - o Sjökort och bestick
 - o Magnetisk kompass med deviationstabell
 - o Logg som är kalibrerad
 - o Ekolod
 - o Kurskalibrerad radar
 - o **Träna!**

Text Pär Svensson

Ren båtbottnen fri från beväxning ger låg miljöpåverkan och ökad säkerhet.

Varför är det viktigt att båtbottnen är ren från beväxning under hela säsongen? Miljönämnden har sammanställt några viktiga anledningar.

Minskar risken för allvarlig spridning av främmande/invasiva arter.

Hav och Vattenmyndigheten bedömer att det är ett ökat problem i Östersjön. Långväga trafik för in främmande arter till våra farleder och hamnar. Lokal båttrafik inklusive fritidsbåtar kan bidra till att sprida dessa vidare. "Ren botten utan invasiva fripassagerare"

Minimerar bränsleförbrukningen vilket minskar utsläpp av växthusgaser.

Även en liten beväxning som 0,5mm (slime) på 50% av botten kan öka utsläpp av växthusgaser med 25% vid samma fart.

Förebygger skador på både plast och träskrov.

Att skrapa bort beväxning ex havtulaner riskerar skada ytan.

Säkerställer fungerande manövrerbarhet av båten och minskar risk för olyckor

Beväxt propeller ger kraftigt minskad back/bromsförmåga. Ett rent roder är en förutsättning för säker styrning och rodergrepp. Nedsatt bromsförmåga och minskat rodergrepp ökar risken för olyckor.

I lättare vindar är det en ren botten en förutsättning för segling utan behov av motorgång.

En ren båtbottnen förebygger ny beväxning.

En ren repfri yta försvårar etablering av beväxning

Varje båtägare har möjlighet att minska sin miljöpåverkan och öka sin säkerhet med en ren botten. Det finns flera metoder att hålla båtbottnen ren. Ett bra sätt är att närvara vid upptaget i din hemmahamn och se vad som fungerar. Eftersom beväxningstrycket varierar år från år behövs några års erfarenhet för att avgöra om metoden är robust. "Båtbottnen skall vara helt ren när du lyfter båten - det är ett kvitto på låg miljöpåverkan och ökad säkerhet."

Text: Bert-Ove Bejevik, Miljönämndens ordf

Medlemsinformation - medlemskap

I medlemskapet ingår följande publikationer:

Tidningen På Kryss, tryckt och digital.

Årsskrift

Matrikel (digital)

Dessutom erbjuds du bl a:

Ny förmån gällande SXKs nya navigationsapp. *) se nedan

Tillgång till bojar och förtöjningsplatser.

Om du registrerar din båt får du tillgång till ca 260 bojar.

Varje år erhålls en bojflagga som hissas vid nyttjande av en boj.

Medlemskap i din närmaste krets utan extra kostnad första året.

Som kretsmedlem får du tillgång till kretstidning, utbildningar, föreläsningar, eskadrar m.m.

Fri båtteknisk rådgivning .

Hjälp av Kryssarklubbens ombud i Sverige och i utlandet.

Förmånlig båtförsäkring hos båtorganisationernas eget försäkringsbolag, Svenska Sjö.

Båtförsäkring med större omfattning för medlemmar och 10% rabatt. Läs mer här eller ring 010-490 49 00. E-post: info@svenskasjo.se

Tillgång till varor via Riks webbutik där medlemmar får 20% rabatt samt medlemsrabatt i Västsketskretsens webbutik.

Digitala kontrakt såsom hyreskontrakt för privat uthyrning av båt, köpekontrakt för privatköp av båt och avtal båtconsortium.

Ny avancerad navigationsapp - Medvind

Industrikoncernen Trelleborg i samarbete med SXK lanserar i maj 2026, till att börja med exklusivt för Kryssarklubbens medlemmar, en ny digital navigationslösning för fritidsbåtar. Har man dessutom sin båt registrerad i SXK blir appen **helt kostnadsfri**.

Bakom satsningen står ett team med bakgrund i militär och kommersiell sjöfart.

Projektet med framtagningen av Appen och dess tekniska funktionalitet finns beskriven i marsnumret av På Kryss. För vidare uppdateringar se sxk.se

Framåt planeras fler funktioner i appen, såsom väderbaserad ruttplanering, AIS-baserat nätverk med sociala inslag samt informationslager med gästhamnar, blå bojar och ankarvikar.

Medlemsinformation

Nya medlemmar

Britta Elvstam	Kalmar
Caroline Arvill	Kalmar
Thomas Mattson	Ljungbyholm
Ulf Friberg	Kristianstad

Välkomna till Dackekretsen

Vi hoppas att Du skall trivas och få ett stort utbyte av Ditt medlemskap, har Du några frågor kontakta någon i vår styrelse, telefon och e-postadresser hittar Du på sidan 4 och 5.

Till Er som nu läser Dackenytt men ännu ej är medlemmar, se nedan QR-kod för medlemsanmälan:

B

PP

Sverige, Port Payé

Stämningsfull bild från Öro. Foto: Per-Åke

***Vi önskar alla våra medlemmar och läsare
en skön sommar med härliga båtfärder och
besök i vår vackra
skärgård***

Avsändare:
SXX DACKÉ c/o Per-Åke Magnusson
Ekenäsgatan 41, 388 96 Hagby